

Årlig plan för trygghet och trivsel läsåret 2023/2024

Högsby Lärcenter

Likabehandlingsarbete och arbete mot kränkande behandling

Plan upprättad enligt Skollag (2010:800, kap 6) och Diskrimineringslag (2008:567)

Innehåll

Vision.....	3
Syfte.....	3
Utvärdering och analys av målen 2022/2023....	4
Mål 2022/2023.....	4
Utvärdering och analys.....	7
Nulägesanalys av likabehandlingsarbetet	7
Mål 2023/2024.....	8
Sexuell läggning och etnisk tillhörighet I fokus.....	8
Främjande arbete.....	8
Förebyggande arbete.....	9
Utvärdering av mål och systematiskt arbete.....	11
Vem gör vad?.....	12
Ordlista.....	13

Vision

Den goda skolan skapas genom respekt för varandra. Vår vision är att:

- alla elever ska kunna gå till skolan och känna meningsfullhet, glädje och trygghet
- ingen form av kränkande behandling ska förekomma
- alla på skolan ska medverka aktivt till att skapa en god stämning med goda relationer.

Syfte

Syftet med skolans likabehandlingsarbete är följande:

Alla elever ska alltid uppleva att de behandlas likvärdigt oavsett:

- kön
 - könsöverskridande identitet eller uttryck
 - etnisk tillhörighet
 - religion eller annan trosuppfattning
 - funktionsnedsättning
 - sexuell läggning
 - ålder.
- Elever ska alltid uppleva att varje tecken på kränkande behandling, utifrån ovan nämnda diskrimineringsgrunder, tas på allvar och snabbt åtgärdas.
 - All personal och elever ska alltid uppmärksamma alla signaler på kränkande behandling. Personal ska snarast dokumentera och rapportera enligt kommunens rutiner för kränkande behandling.

Utvärdering och analys av målen läsåret 2022/2023

Målformuleringen löd enligt följande:

Vårt mål är att, med fokus på diskrimineringsgrunderna sexuell läggning och etnisk tillhörighet, skapa en skola där alla känner att de är lika mycket värda, och har samma rättigheter och skyldigheter. Detta vill vi sträva mot genom en demokratisk skolkontext som utmanar stereotyper kring sexuell läggning och etnisk tillhörighet, samt de diskurser¹ som styr skam² och heder.

Sexuell läggning och etnicitet i fokus

Skolans mål är, med **sexuell läggning och etnisk tillhörighet** i fokus, att skapa en skola där elever och personal vågar och känner sig trygga i att följa skollag och diskrimineringslag. Detta kan förverkligas genom att demokratiska redskap, som diskussion och argumentation, systematiskt genomsyrar skolvardagen i de komplexa diskursiva och fysiska kontexter som ofrånkomligt uppstår i vår mångkulturella skola.

Ett led i det systematiska målarbetet är att *alla som arbetar i skolan* ska visa i sitt dagliga arbete att de *inte accepterar diskriminering, trakasserier eller annan* kränkande behandling, genom att påpeka och uppmärksamma beteenden som avviker från skolans värdegrund.

Främjande arbete

Arbete som kontinuerligt görs för att skapa **en skolkontext där alla känner att de är lika mycket värda och har samma rättigheter och skyldigheter** är följande:

- Likabehandlingsplanen presenteras av mentorerna för alla elever under introduktionsdagarna, och under den första veckan för vuxenstuderande. Därefter följer gemensamma diskussioner och analyser. Diskrimineringsgrunderna uppmärksammas även vid vårterminens start.
- Eleverna besvarar årligen trivsel- och arbetsmiljöenkäter. Resultaten från dessa diskuteras och analyseras under klassrådstitid.

¹ diskurs - ett bestämt sätt att tala om och förstå världen. Oftast är en diskurs dominerande i ett visst samhälle/plats vid en viss tid i historien

² skam - känsla av att vanhedra gruppen

- En kartläggning av trivsel och trygghet inom klassen skapas genom utvecklingssamtal samt vid terminens EHM.
- Dokumenterade hälsosamtal med IM- elever genomförs av skolsköterskan.

Förebyggande arbete

Utifrån kartläggning görs ett systematiskt målinriktat arbete, med fokus på **sexuell läggning** och **etnisk tillhörighet**. Detta för att skapa **en skolkontext där alla känner att de är lika mycket värda och har samma rättigheter och skyldigheter**.

Preliminär planering inför ht-22:

- Aktivitetsträffar där personal och elever möts med syftet att alla ska kunna medverka och känna delaktighet:
Kanelbullefrukost 4/10
Halloweenkväll 27/10 eller 9/11
Våffellunch mars-23
- Prideveckan uppmärksammas och personalen inbjuder till samtal och tankar utifrån skärningspunkterna för *sexuell läggning* och *etnicitet*.
- Läsläsning på torsdagskvällar i samarbete med Rädda Barnen.
- Regelbundna besök av representanter för Samordningsförbundets projekt *Tagga OHM framtiden*.
- IM planerar och genomför ämnesöverskridande projekt under läsåret 22-23
- Planeringsdag i mitten av september kring kvällsaktiviteter, samt hur varje ämne i det vardagliga arbetet kan fokusera på diskrimineringsgrunderna och hur lärare systematiskt planerar sin undervisning utifrån perspektivet **sexuell läggning och etnisk tillhörighet**.
- Vardagliga reflektioner från likabehandlingsarbetet ska vara en stående punkt på arbetsplatsträffar. Dessa reflektioner kan bygga på lärares och annan personals loggboksanteckningar och arbetslagsdiskussioner.
- SFI-lärarna genomför regelbundet observationer som leder till samtal och analys på arbetslagsmöten.
- SFI jobbar med en diskussions- och värdegrundslåda.
- Föreläsning med *Ångestpodden* 10/11- erbjuds genom samarbete i projektet *Tagga OHM*
- Höstterminen avslutas med gemensam frukost för alla.
- Vårterminen inleds med en aktivitetsdag, utifrån skolans likabehandlingsarbete, Arbetet

organiseras genom en grupp som besöker klasser med aktiviteter, där det är fokus på diskrimineringsgrunden **sexuell läggning**. Ur ett intersektionellt³ perspektiv kommer skärningspunkter mellan **sexuell läggning** och **etnisk tillhörighet** att uppmärksammas.

- Frukostmöte på Industriprogrammet 221018.

Andra tankar:

- Hur går vi tillväga för att undervisningen ska genomsyras av likabehandlingsgrunderna **sexuell läggning** och **etnisk tillhörighet**. Hur kan vi komplettera våra läromedel?
- Hur lyfter vi de sexuella läggningar och könsidentiteter som inte är lagskyddade på samma sätt som heterosexualitet, homosexualitet och bisexualitet? T.ex. asexualitet, pansexualitet, icke binär könsidentitet.
- Besök från RFSL.
- Kunna förstå och förklara:
 - heterosexualitet
 - homosexualitet
 - bisexualitet
 - asexualitet
 - pansexualitet
 - ickebinär könsidentitet
 - transpersoner

³ intersektionalitet - ett sätt att uppmärksamma hur diskriminering och maktrelationer i samhället kan förstärkas i skärningspunkten mellan olika diskrimineringsgrunder

Utvärdering och analys

Målen har utvärderats av skolans elever och personal under slutet av läsåret. Vid utvärdering av målen för läsåret 22-23 drogs följande slutsatser:

Det främjande arbetet har varit framgångsrikt, då det redan är systematiserat i verksamheten. Det förebyggande planerade arbetet genomfördes till övervägande del. En enkel enkät och kontinuerliga samtal, gällande elevernas uppfattning om skolans likabehandlingsarbete, gav följande resultat:

Eleverna är till stor del medvetna om det systematiska främjande och förebyggande arbetet med fokus på diskrimineringsgrunderna **sexuell läggning och etnisk tillhörighet**. De speciella dagarna som har ägnats åt likabehandlingsarbetet är uppskattade för de kunskaper som inhämtas och det sociala utbyte som sker. Det finns dock elever som har uttryckt att det är onödigt att fokusera på just dessa diskrimineringsgrunder. Personalen upplever att det förebyggande arbetet har varit mycket viktigt, men samtidigt utmanande. Framför allt arbetet kring diskrimineringsgrunden **sexuell läggning** upplevs som komplext att implementera i vissa elevgrupper. Det upplevs därför finnas ett behov av att fortsätta med fokuserade insatser kring denna diskrimineringsgrund.

Nulägesanalys av likabehandlingsarbetet (september -23)

Inför det fortsatta kartläggningsarbetet utgick vi från ett underlag som är baserat på samtal, diskussioner och enkäter, kring nuläget på skolan. Alla elever på skolan har haft tillfällen att delta i kartläggningsarbetet tillsammans med mentorer och skolans övriga personal. Under arbetet med kartläggningen har det, med tydlighet från personalens och enstaka elevers sida, framkommit att det finns ett stort behov av att fortsatt fokusera på diskrimineringsgrunden **sexuell läggning**. Utifrån en enkel enkät har majoriteten av skolans elever dessutom uttryckt ett behov av att fortsätta arbetet kring diskrimineringsgrunden **etnisk tillhörighet**. Detta kartläggningsresultat gör att vi under läsåret 23/24 kommer att ha fokus på samma diskrimineringsgrunder som under föregående läsår. Det främjande och förebyggande arbetet kommer att genomföras med förhållningssätt och aktiviteter, där vi systematiskt står upp för skolans värdegrund genom att aktivt utmana fördomar och stereotyper⁴ angående **sexuell läggning** och **etnisk tillhörighet**.

⁴ stereotyper - förenklade föreställningar som kan förstärka en negativ särbehandling, diskriminering

Sedan 2019, då skolan deltog i projektet *Kärleken är fri* tillsammans med Rädda barnen, uppmärksammar vi ett tydligt behov av ett explicit likabehandlingsarbete kring den komplexitet som uppstår i skolvardagen för elever som ingår i hederskontexter⁵. Vi kommer därför att fortsätta det systematiska arbetet kring detta, med fokus på **sexuell läggning** och **etnisk tillhörighet**.

Mål 2023/2024

Vårt mål är att, med fokus på diskrimineringsgrunderna sexuell läggning och etnisk tillhörighet, skapa en skola där alla känner att de är lika mycket värda, och har samma rättigheter och skyldigheter. Detta vill vi sträva mot genom en demokratisk skolkontext som utmanar stereotyper kring sexuell läggning och etnisk tillhörighet, samt de diskurser⁶ som styr skam⁷ och heder.

Sexuell läggning och etnisk tillhörighet i fokus

Skolans mål är att, med **sexuell läggning och etnisk tillhörighet** i fokus, skapa en skola där elever och personal vågar, och känner sig trygga i, att följa skollag och diskrimineringslag. Detta kan förverkligas genom att demokratiska redskap, som diskussion och argumentation, systematiskt genomsyrar skolvardagen i de komplexa diskursiva och fysiska kontexter som ofrånkomligt uppstår i vår mångkulturella skola.

Ett led i det systematiska målarbetet är att *alla som arbetar i skolan* ska visa i sitt dagliga arbete att de *inte accepterar diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling*, genom att på olika sätt uppmärksamma och påpeka beteenden som avviker från skolans värdegrund.

Främjande arbete

Arbete som kontinuerligt görs för att skapa **en skolkontext där alla känner att de är lika mycket värda och har samma rättigheter och skyldigheter** är följande:

- Likabehandlingsplanen presenteras av mentorerna för alla elever under introduktionsdagarna,

⁵ kontext - i sitt sammanhang

⁶ diskurs - ett bestämt sätt att tala om och förstå världen. Oftast är en diskurs dominerande i ett visst samhälle/plats vid en viss tid i historien

⁷ skam - känsla av att vanhedra gruppen

och under den första veckan för vuxenstuderande. Därefter följer gemensamma diskussioner och analyser. Diskrimineringsgrunderna uppmärksammas även vid vårterminens start.

- Eleverna besvarar årligen trivsel- och arbetsmiljöenkäter. Resultaten från dessa diskuteras och analyseras under klassrådstitid.
- En kartläggning av trivsel och trygghet inom klassen skapas genom utvecklingssamtal samt vid terminens EHM.
- Dokumenterade hälsosamtal med IM- elever genomförs av skolsköterskan.
- All ny personal informeras av rektor om skolans likabehandlingsarbete, inom ramen för nyanställdas introduktionsprogram.
- Skolans lokala likabehandlingsplan presenteras via kommunens hemsida.
- Studieresor och aktivitetsdagar genomförs i syfte att främja delaktighet, medvetenhet och studielust.
- Öppet diskussionsklimat på skolan uppmuntras, inte minst kring vilket språkbruk som används.

Förebyggande arbete

Utifrån kartläggning görs ett systematiskt målinriktat arbete, med fokus på **sexuell läggning** och **etnisk tillhörighet**. Detta för att skapa **en skolkontext där alla känner att de är lika mycket värda och har samma rättigheter och skyldigheter**.

Planering inför ht-23:

- Personalen är medvetet öppen för, och inbjuder elever till, samtal och tankar utifrån diskrimineringsgrunderna **sexuell läggning** och **etnisk tillhörighet**, samt skärningspunkter som uppstår mellan dessa.
- Aktivitetsträffar där personal och elever möts med syftet att alla ska kunna medverka och känna delaktighet:
Kanelbullefrukost 4/10
Halloweenkväll 26/10
Aktivitetskväll för VUX under hösten
Våffellunch mars-24
- *Prideveckan* uppmärksammas genom att skolans representanter deltar aktivt i lokala evenemang.
- *En vecka fri från våld* (v.47) uppmärksammas genom skapande som ger något varaktigt i skolans lokaler.
- Samernas nationaldag (6/2) uppmärksammas
- Läsläsning med öppna diskussioner på onsdagskvällar, i samarbete med Rädda Barnen.

- Regelbundna besök och “häng” av representanter för Samordningsförbundets projekt *Tagga OHM framtiden*.
- SFI använder läromedlet *Svenska dag för dag*, där likabehandlingsarbete är ett återkommande tema.
- Lärarna väljer aktivt läromedel som utmanar normer och stigmatisering i samhället.
- IM genomför lektionsserien MVP kring förebyggande arbete mot våld.
- IM har skolans likabehandlingsarbete som en stående punkt på klassrådet.
- Digital lektionsserie med likabehandlingstema för VUX under hösten.
- Tema med fokus på diskrimineringsgrunden **etnisk tillhörighet**, utifrån ett VUX-perspektiv mot vård- och omsorgsutbildningen.
- Planeringsdag under hösten kring kvällsaktiviteter, samt hur varje ämne i det vardagliga arbetet kan fokusera på diskrimineringsgrunderna och hur lärare systematiskt planerar sin undervisning utifrån perspektivet **sexuell läggning och etnisk tillhörighet**.
- SFI inför klassråd, där likabehandlingsarbetet får en stående punkt.
- Vardagliga reflektioner från likabehandlingsarbetet ska vara en stående punkt på arbetsplatsträffar. Dessa reflektioner kan bygga på lärares och annan personals loggboksanteckningar och arbetslagsdiskussioner.
- Höstterminen avslutas med gemensam frukost för alla.
- En gemensam friluftsdag för alla skolans elever, med aktiviteter som alla kan delta i.
- Aktivitetsdag i början av vårterminen, utifrån skolans likabehandlingsarbete, Ur ett intersektionellt⁸ perspektiv kommer skärningspunkter mellan **sexuell läggning** och **etnisk tillhörighet** att uppmärksammas.
- Elever och personal ska ges tillfällen att få kunskap för att kunna förklara orden: *heterosexualitet, homosexualitet, bisexualitet, asexualitet, pansexualitet, ickebinär könsidentitet* och *transpersoner*.

Andra tankar, utifrån förra läsårets arbete och årets kartläggningsresultat:

- Hur lyfter vi de sexuella läggningar och könsidentiteter, som inte är lagskyddade på samma sätt som heterosexualitet, homosexualitet och bisexualitet? T.ex. asexualitet, pansexualitet, icke binär könsidentitet.
- Besök från RFSL

⁸ intersektionalitet - ett sätt att uppmärksamma hur diskriminering och maktrelationer i samhället kan förstärkas i skärningspunkten mellan olika diskrimineringsgrunder

- **Mot bakgrund av skolans demokratiuppdrag, har vi en viktig utmaning inför årets likabehandlingsarbete:**

Det är farligt när elever blir tysta i skolkontexten eller svarar vad de vet att vi vill att de ska säga...

Mål: Ge eleverna ett språk för att kunna vara kritiska, utan att vara kränkande.

Syfte: Eleverna (och personalen) ska kunna skilja på skolan som demokratisk arena kontra samhället som demokratisk arena.

Utvärdering av mål och systematiskt arbete

Vi utvärderar genom att föra regelbundna elev- och personalsamtal i mindre grupper. Detta sker i elevgrupper minst en gång/termin och i personalgruppen vid avsatt tid vid varje personalkonferens (minst en gång/månad). Dessutom utvärderas likabehandlingsplanen regelbundet i skolans arbetslag och i särskilda elevforum.

Indikatorer – jämförd upplevelse från första till andra enkättillfälle och från hösttermin till vårtermin

INDIKATORER

Deltagandefrekvensen har ökat

Elever är ökat aktiva med förslag kring det förebyggande arbetet

Kartläggningsmaterial – obligatorisk enkät två gånger per termin

Känner du att du kan bli bemött annorlunda på skolan på grund av din sexuella läggning?

Känner du att du kan bli bemött annorlunda på skolan på grund av din etniska bakgrund?

Känner du att du bemöter andra annorlunda på grund av deras sexuella läggning?

Känner du att du bemöter andra annorlunda på grund av deras etniska bakgrund?

Vem gör vad?

All personal har ett ansvar för att informera, samtala och systematiskt verka för att likabehandlingsplanen följs, samt att rapportera tillbud. Arbetet utifrån detta dokument behandlas kontinuerligt på arbetsplatsträffar.

Rektor har ett särskilt ansvar för att:

- det upprättas en likabehandlingsplan som utvärderas årligen i skolans kvalitetsarbete
- förebygga och förhindra direkt och indirekt diskriminering, trakasserier, mobbning hot och annan kränkning
- samtal med berörda parter, där en av dessa utsatts eller känner sig utsatt för kränkande behandling, genomförs och dokumenteras
- personalen får kompetensutveckling i likabehandlingsarbete
- skolans likabehandlingsarbete blir tydligt och lättillgängligt för alla
- skolans likabehandlingsplan årligen utvärderas och följs upp på en arbetsmiljökonferens
- kartläggning av trivsel och trygghet sker genom de trivsel- och arbetsmiljöenkäter som genomförs varje termin, och att resultatet delges mentorer och annan berörd personal
- det vid EHM ges möjlighet att skapa en helhetsbild av varje elevs skolsituation.

Ordlista

- Kontext – i sitt sammanhang
- Strukturella faktorer – påverkansfaktorer, saker som påverkar, t ex hur man bor, var man kommer ifrån
- Stereotyper – förenklade föreställningar som kan förstärka en negativ särbehandling, alltså diskriminering
- Heder – moralisk pliktkänsla
- Skam – känsla av att vanhedra gruppen
- Diskurs - Ett bestämt sätt att tala om och förstå världen på. Oftast är en diskurs dominerande i ett visst samhälle/plats vid en viss tid i historien
- Intersektionalitet - Ett sätt att uppmärksamma hur diskriminering och maktrelationer i samhället kan förstärkas i skärningspunkten mellan olika diskrimineringsgrunder